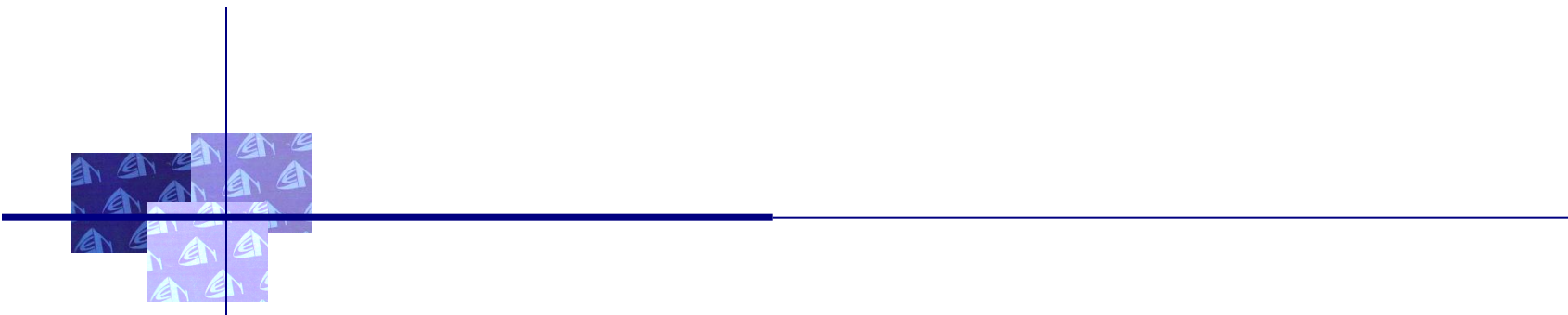

Wykorzystania wniosków z analizy wyników sprawdzianu po klasie VI do opracowania długofalowego programu poprawy efektywności kształcenia.

Plan prezentacji:

1. Model działania skutecznego
2. Przykładowe zapisy programu poprawy efektywności kształcenia
3. Refleksje

Pytanie

Co jest celem
długofalowego programu
poprawy efektywności?

Osiągnięcie wyższego wyniku
na egzaminie zewnętrznym?

wysokie
na miarę
możliwości
uczniów

wyniki kształcenia
– osiągnięcia
uczniów, czyli wiedza
i umiejętności oraz
postawy

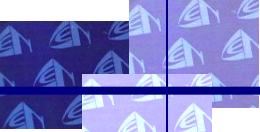
coraz większy rozwój
uczniów, coraz większe
umiejętności uczniów –
**niekoniecznie lepsze
wyniki egzaminów**

wysokie
w rankingach
krajowych,
okręgowych,
wojewódzkich,
gminnych

wyniki egzaminu
zewnętrznego
– informacja o
wynikach uczniów w
jednorazowym badaniu
diagnostycznym

coraz więcej przygotowań
do egzaminu - lepsze
wyniki egzaminu –
**prawdopodobnie coraz
gorsze wykształcenie
absolwentów**

-
- Egzamin testowy w coraz mniejszym stopniu mierzy wykształcenie uczniów a w coraz większym – czas i wysiłek poświęcony przez szkoły na przygotowanie do egzaminu.

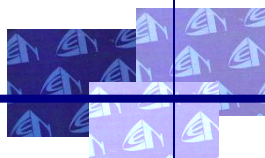
INSTYTUT SPRAW PUBLICZNYCH
THE INSTITUTE OF PUBLIC AFFAIRS

Krzysztof Konarzewski

Przygotowanie uczniów do
egzaminu: pokusa łatwego zysku

Raport badawczy

Warszawa 2008

I teraz taki mój błąd straszny nastąpił w tym roku. [śmiech] Nauczona tym, że [w teście] pojawia się zawsze tekst liryczny i do tego polecenie: „Wypisz środek stylistyczny i określ, jaką funkcję pełni w utworze”, mówię dzieciom: „Słuchajcie, nic trudnego tam nie dadzą (bo to dla przeciętnej osoby musi być), będzie epitet albo metafora i zawsze będzie pełnił funkcję o-bra-zo-twór-czą. Jaką?” A dzieci chórem: „O-bra-zo-twór-czą”. I tak potrafię na każdej lekcji przed egzaminem z pięć razy ich przepytwać. Pani sobie wyobrazi, że w tym roku [chichocze] był tekst liryczny i zadanie: „Jaką funkcję w tym utworze pełni wielokropek?”. Oni napisali: obrazotwórczą! [śmiech] Człowiek wpada już w pewne schematy, no bo chce, żeby jak najlepiej dziecko napisało, bo za to aż było 2 punkty. [P_T 5]

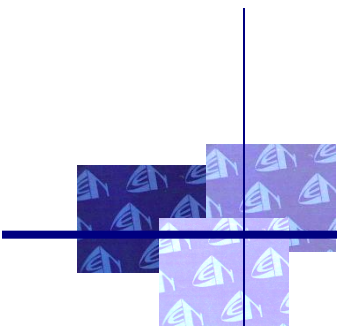
Pytanie

Co jest w szkole
ważniejsze:
wynik egzaminu
czy uczeń?

?

Elementy analizy wyników egzaminu zewnętrznego

- Wynik średni
 - Szkoły , ucnia
 - wynik średni szkoły, ucnia na tle okręgu, województwa
- Informacje o teście
 - Łatwość testu w szkole, okręgu, województwie, kraju
 - Rzetelność, mediana, modalna
- Rozkład liczebności
 - Rozkład wyników w klasie, szkole
 - Porównanie z rozkładem w województwie i w okręgu
- Poziom opanowania umiejętności
 - łatwość poszczególnych zadań w klasie, szkole,
 - porównanie w klasach,
 - porównanie łatwości zadań z wynikami okręgu
- Staniny
 - dla szkoły
 - dla ucnia
 - Porównanie wyników staninowych
- EWD
- Centyle (matura)

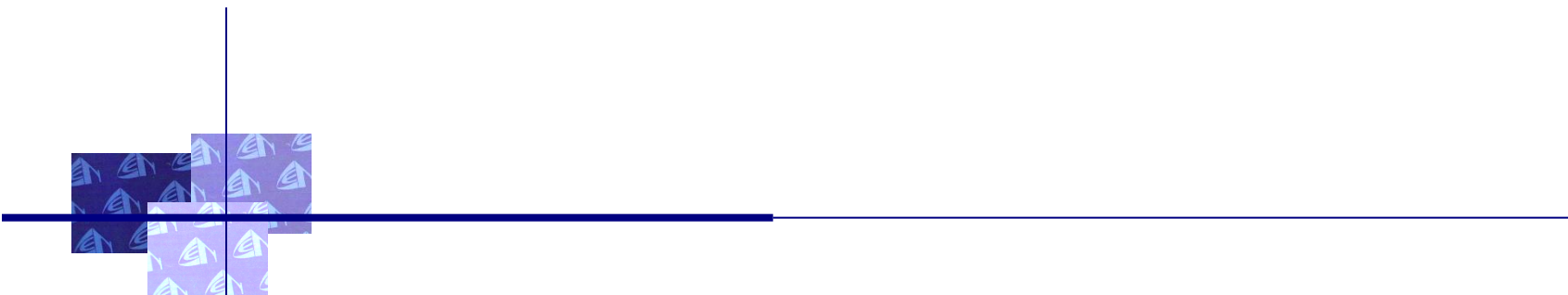

Profesor Peter Kroepe z Kilonii mawia: „Najpierw słowa, potem liczby”.

Podawanie liczb bez **wcześniejszego** bardzo jasnego wytłumaczenia, po co są te liczby i jakie informacje niosą (a także, jakich informacji nie niosą), wprowadza w błąd.

A informacje liczbowe uważane są, nie wiadomo dlaczego, za wiarygodniejsze od informacji słownych

K. Stróżyński: Od czego zależą wyniki egzaminów, CKE 2007

**Od mierzenia jeszcze nikt nie urósł,
a najlepsza nawet analiza wyników nie
podniesie efektów kształcenia.**

**Problemem jest nie analiza, ale raczej
planowanie działań na bazie analizy.**

Cykl działania skutecznego/zorganizowanego

(J. Zieleniewski, *Encyklopedia zarządzania*)

1. Sformułowanie celów

- przesłanki do ustalenia celów:
 - mądra analiza wyników egzaminu
 - rzeczowa analiza przyczyn uzyskania określonych wyników
 - analiza kontekstów, zwłaszcza czynników pedagogicznych, zależnych od nauczyciela, szkoły, organu prowadzącego
- Cele powinny być realne, mierzalne, optymalne

W pewnej szkole ustalono następujące działania doskonalące efekty kształcenia

- opracować programy naprawcze
- zaplanować działania wyrównujące braki
- motywować uczniów do nauki
- uczyć wyszukiwania informacji
- rozwijać logiczne myślenie
- uczyć rozwiązywania problemów
- stosować metody i formy pracy służące opanowaniu umiejętności kluczowych
- wspomagać uczniów w planowaniu i organizowaniu własnej nauki
- poprawić metody pracy z uczniem słabym i zdolnym
- uatrakcyjnić zajęcia
- więcej pisemnych sprawdzianów
- więcej pisemnych wypracowań
- rozwiązywać większą ilość testów
- zwiększyć ilość prac pisemnych
- zwiększyć częstotliwość sprawdzianów
- więcej pytań otwartych na sprawdzianach
- rozwiązywać więcej zadań z treścią
- na wszystkich przedmiotach rozwiązywać testy sprawdzające
- częściej badać osiągnięcia uczniów
- stosować więcej pytań otwartych
- zwiększyć liczbę godzin z matematyki
- zwiększyć liczbę godzin wyrównawczych z matematyki
- prowadzić bezpłatne dodatkowe zajęcia przygotowujące do egzaminów
- organizować dodatkowe bezpłatne zajęcia w blokach przedmiotowych
- organizować konsultacje dla uczniów opóźnionych
- zorganizować dodatkowe zajęcia z różnych przedmiotów
- wprowadzić konsultacje z przedmiotów
- organizować spotkania z rodzicami
- lepiej współpracować z rodzicami
- pedagogizacja rodziców
- usprawnić doskonalenie nauczycieli
- systematycznie organizować spotkania zespołów przedmiotowych
- ustalić działania wspólne dla całej rady pedagogicznej

Błędy w ustalaniu celów

- Niemożliwe do osiągnięcia w określonym czasie
- Nieadekwatne do rzeczywistych potrzeb i możliwości uczniów, nauczycieli, rodziców
- Nieakceptowane przez nauczycieli, uczniów
- Niekonkretne, trudne/ niemożliwe do realizacji, bez szansy na ich osiągnięcie

Cykl działania skutecznego/zorganizowanego

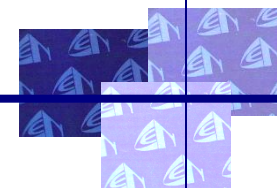
(J. Zieleniewski, *Encyklopedia zarządzania*)

2. Planowanie

*Kto zaniedbuje planowanie,
ten planuje zaniedbanie.*

Przestroga do planowania działań

Kiedy robisz coś ciągle **tak samo**, a chcesz osiągać **lepsze rezultaty** to znaczy, że myślisz magicznie!

**Planujemy działania inne niż do tej pory,
bo właśnie te poprzednie nie
przyniosły rezultatów.**

2. Planowanie działania

Ćwiczenie czytania ze zrozumieniem = nic
Każdy nauczyciel = nikt
Przez cały rok = nigdy

Każdy nauczyciel w szkole określa:

- konkretne, różnorodne działania w zakresie realizacji wyznaczonego celu; indywidualne lub zbiorowe, edukacyjne i pozaedukacyjne
- określa częstotliwość lub dokładne terminy
- wskazuje możliwość monitorowania/kontroli

Bajeczka

Pewnego razu było sobie czterech ludzi: Każdy, Ktoś, Ktokolwiek, Nikt.

Trzeba było wykonać ważne zadanie, poproszono o to Każdego. Każdy był jednak pewien, że powinien to zrobić Ktoś. Ktokolwiek też mógłby to zrobić. Nikt tego nie zrobił.

Ktoś zezłościł się, ponieważ miał to zrobić Każdy. Każdy myślał, że Ktokolwiek mógłby to zrobić, a Nikt nie zdawał sobie sprawy, że Każdy tego nie robi.

Skończyło się na tym, że Każdy oskarżał Kogokolwiek o to, że Nikt zadania nie wykonał, a przecież Ktokolwiek mógł to zrobić.

NIE MA SENSU
ROBIĆ DZIŚ TEGO...

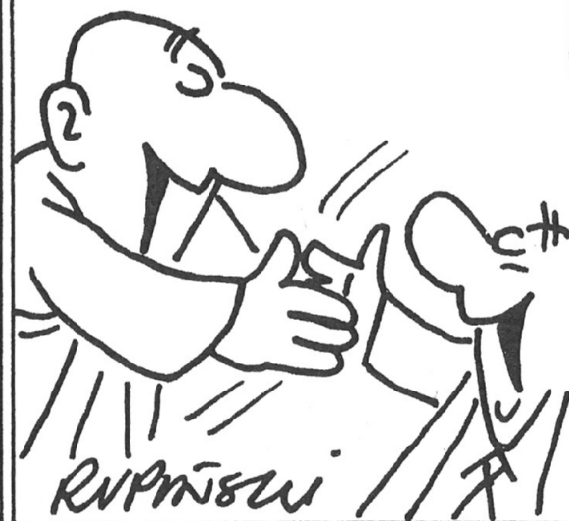

... CO MOŻE BYĆ
ZROBIONE JUTRO.

ALBO
POJUTRZE...

I PRZEZ KOGOŚ
INNEGO !!

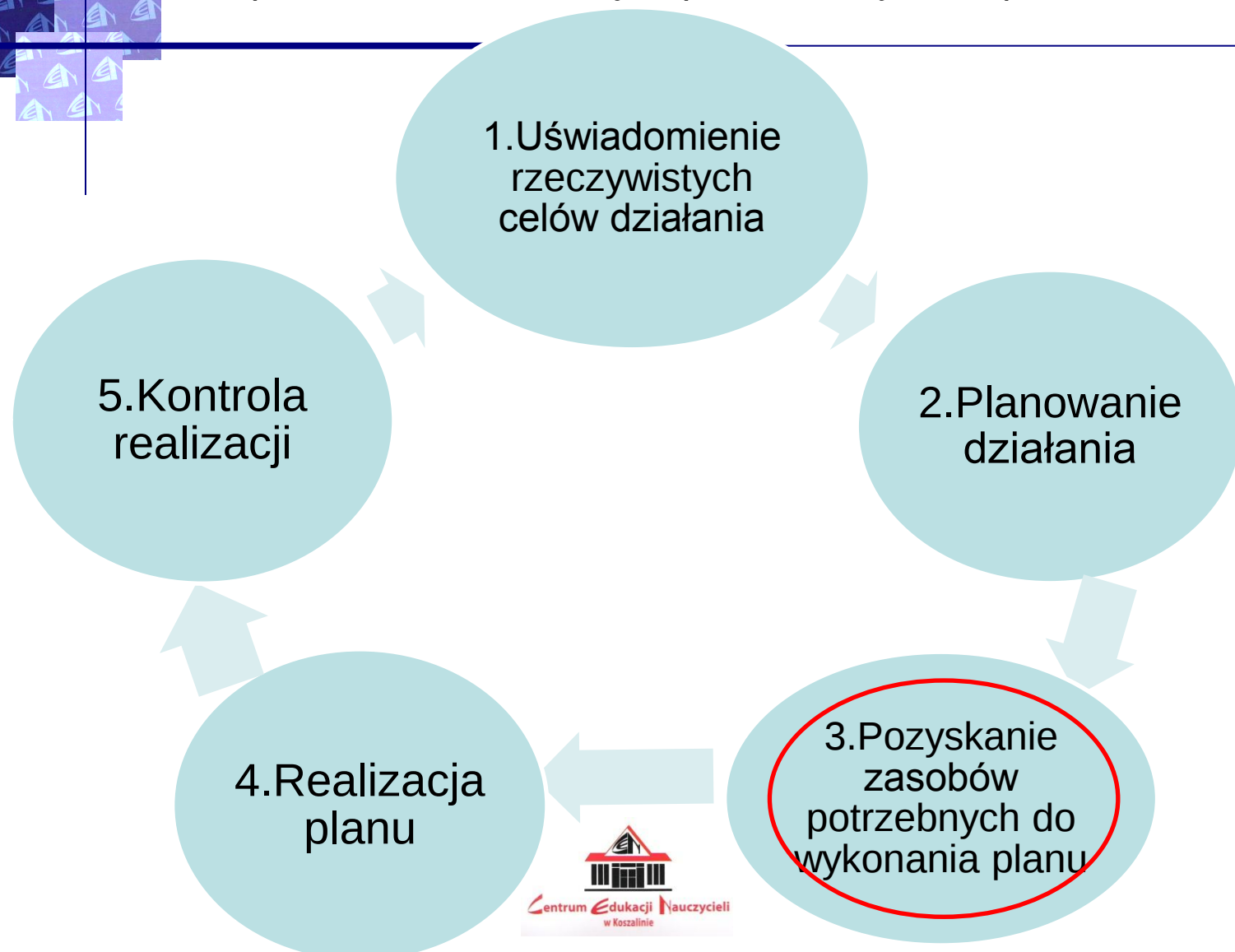

Program działań - przykłady

- Planowanie działań ortograficznych
- Redagowanie tekstów
- Czytanie ze zrozumieniem

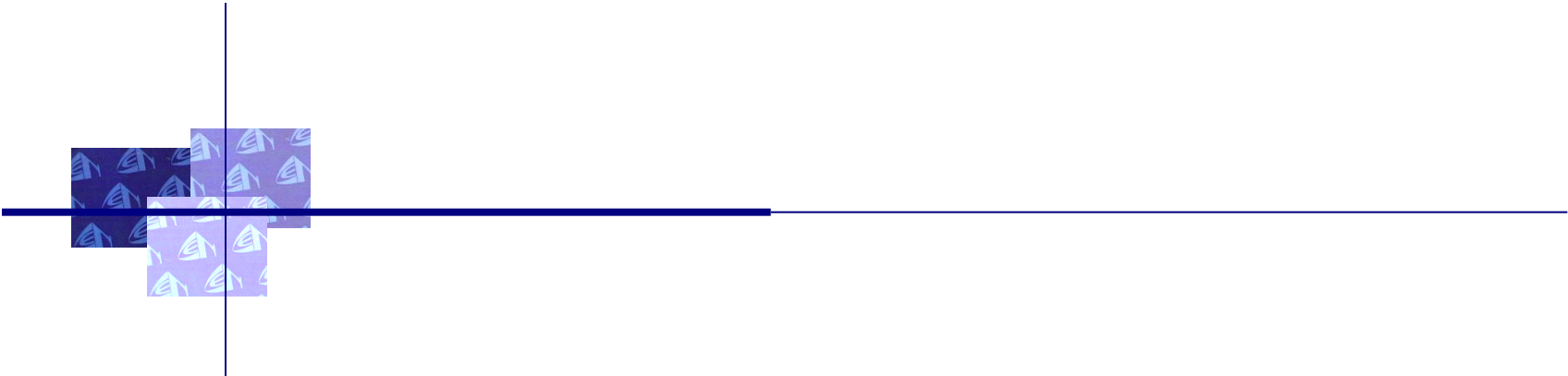
Cykl działania skutecznego/zorganizowanego

(J. Zieleniewski, *Encyklopedia zarządzania*)

3. Zasoby

- Największym zasobem sprzyjającym realizacji celów jest motywacja i zaangażowanie uczniów, a przede wszystkim nauczycieli.
- Najskuteczniej wyniki podnosi wiara nauczycieli w sukces uczniów i budowanie u nich wysokiej samooceny.
- Trzeba się postarać pozyskać rodziców; podkreślać funkcje rodziny jako najważniejszego czynnika rozwoju dziecka; przypominać, że szkoła wspiera rodzinę a nie zastępuje.
- Zdecydowanie naciskać organy prowadzące – zasoby materialne, nagrody dla uczniów, wycieczki, komputery, tablice interaktywne, książki, zapraszać ciekawych ludzi

W większym stopniu szkoły zawdzięczają
renomę uczniom zdolnym,
niż uczniowie wysokie wyniki tzw.
dobrym szkołom.

(P. Legutko)

Cykl działania skutecznego/zorganizowanego

(J. Zieleniewski, *Encyklopedia zarządzania*)

4. Realizacja planu

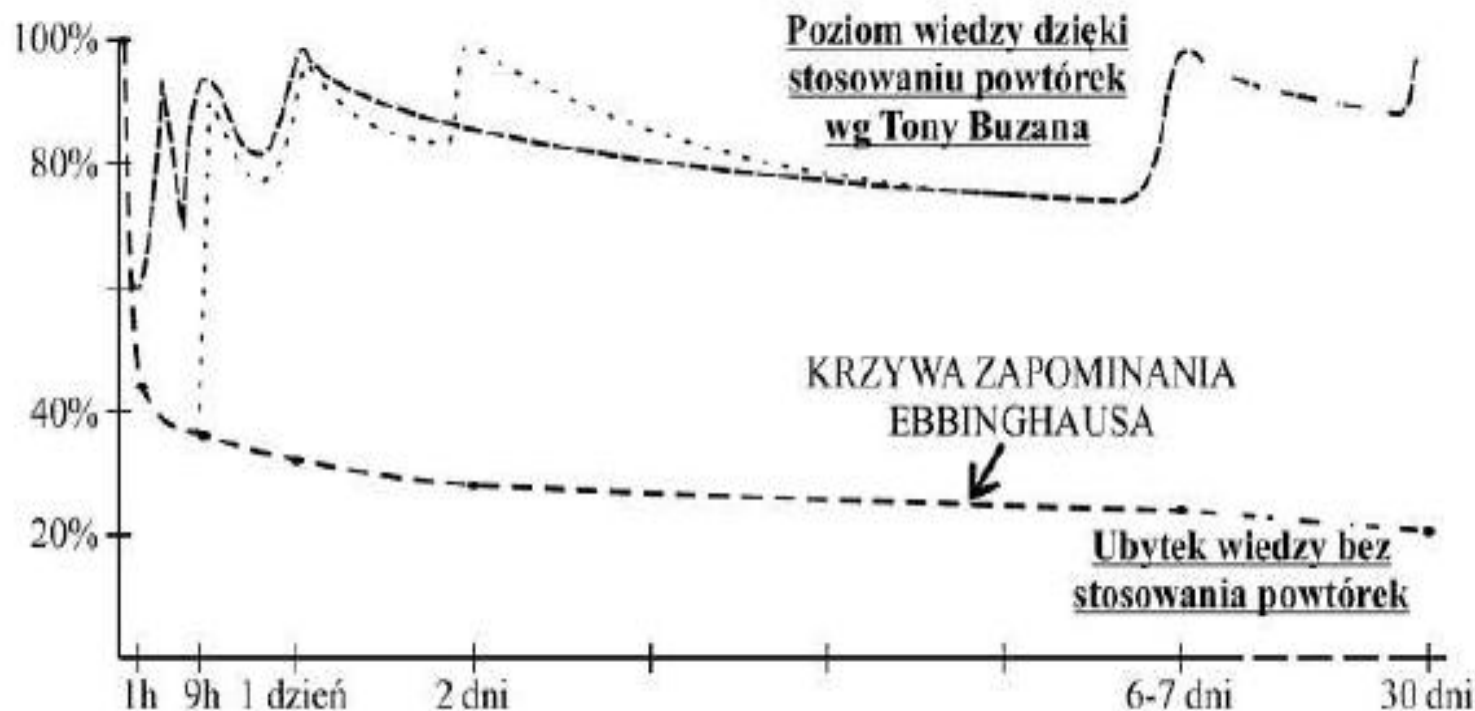
- **Efekt synergii** - współdziałanie różnych czynników, którego efekt jest większy niż suma poszczególnych oddzielnych działań

$$1+1=11$$

4. Realizacja planu

- wzmacnianie drobnych sukcesów
- trwały rozwój może zostać osiągnięty tylko wtedy, gdy będzie się systematycznie oddziaływać na wiele czynników jednocześnie w sposób wyważony
- działania muszą być wdrażane w sposób symultaniczny i ciągły, a nie kolejno

KRZYWA ZAPOMINANIA EBBINGHAUSA

Krzywa zapominania (ujęcie schematyczne) ze stosowaniem powtórek i bez ich stosowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie Buzan (2003B) i Potęga ... (1999)

www.ore.edu.pl/matematyka innego wymiaru

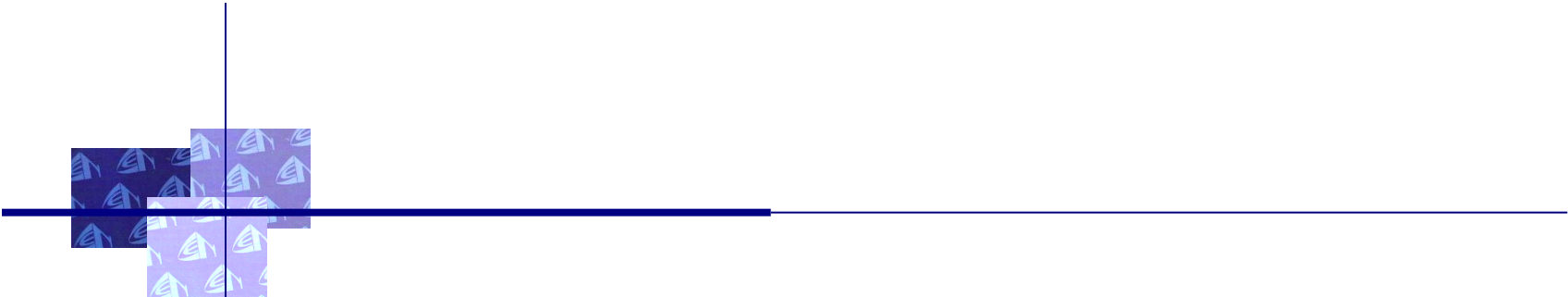
Cykl działania skutecznego/zorganizowanego

(J. Zieleniewski, *Encyklopedia zarządzania*)

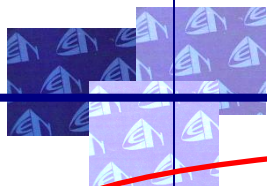
5. Kontrola / monitoring

- Dyscyplinuje wykonanie planu, jeśli jest systematyczna.
- Nie polega na sprawdzaniu dokumentów, może to być uczestnictwo w działaniu
- Nie ma wskazywać winnych, raczej wspierać, motywować, opierać się na zaufaniu.
- Rzeczowo wymagać realizacji wcześniej ustalonych działań.

Jakie elementy naprawdę warto
uwzględnić w długofalowym programie
poprawy efektywności kształcenia?

Najważniejsze czynniki indywidualne mające wpływ na wynik egzaminu – badania CKE 2008r.

- poczucie własnej wartości
- rozwój biologiczny, sprawność ruchowa, stan zdrowia
- poziom inteligencji
- ilość czasu przeznaczanego na pracę domową

Najważniejsze czynniki pedagogiczne

- Budżet
- Staż pracy
- Wykształcenie i pracowitość nauczycieli
- Satysfakcja z pracy i osiągnięć uczniów
- Wymiar czasu pracy
- • Odwrotnie proporcjonalne- aktualizacja wykształcenia i uczestnictwo w długich formach doskonalenia
- Postawy i poglądy edukacyjne nauczycieli – odwrotnie proporcjonalne – przeświadczenie, że chwalenie jest szkodliwe wychowawczo, negatywny stosunek do błędów i wolnego tempa pracy ucznia
- Oczekiwania nauczycieli w stosunku do osiągnięć szkolnych uczniów (samospełniająca się przepowiednia)

Od czego zależą wyniki egzaminów zewnętrznych? - w świetle badań CKE

Czynniki pedagogiczne i szkolne:

- Liczba uczniów w szkole
- Liczba nauczycieli z uprawnieniami egzaminatora
- Praca zespołów samokształceniowych – wspólne ustalanie planów, programów nauczania, podręczników, projektów
- Zasady formowania klas – profilowanie zamiast losowania, utrzymywania „stanu” ze szkoły podstawowej
- Udział w zajęciach pozaszkolnych, kursach, konkursach przedmiotowych, korepetycjach dla zdolnych uczniów
- Czytanie książek spoza listy lektur

Najważniejsze czynniki środowiskowe

- Pochodzenie społeczne (nawet u dzieci zdolnych)
- Poziom wykształcenia rodziców – 43% dzieci ojców z wykształceniem podstawowym ukończyło tylko szkołę podstawową, 59% dzieci ojców z wykształceniem wyższym kończy studia
- Sytuacja finansowa- lepsze wyniki testów
- Zasobność biblioteki – lepsze wyniki w nauce
- Aspiracje edukacyjne rodziców
- Wielkość rodziny

Jakie niezbędne warunki muszą być spełnione, aby udało się zrealizować zaplanowane działania?

Nauczyciele:

- Rozsądne zaplanowanie
- Kreatywność,
- Refleksja
- Zrozumienie i akceptacja podjętych działań
- zaangażowanie, współpraca nauczycieli
- sumienne wykonywanie działań
- Konsekwencja
- wnoszenie poprawek
- gotowość do zmiany, wyrzeczeń
- chwalenie za pracę i przyrost

Jakie niezbędne warunki muszą być spełnione, aby udało się zrealizować zaplanowane działania?

Uczniowie:

- zrozumienie,
- Akceptacja
- możliwość współtworzenia zadań
- wypełnianie zadań
- wzmożony wysiłek
- sumienność i konsekwencja
- odpowiedzialność za wynik
- sensowna informacja zwrotna dla nauczycieli

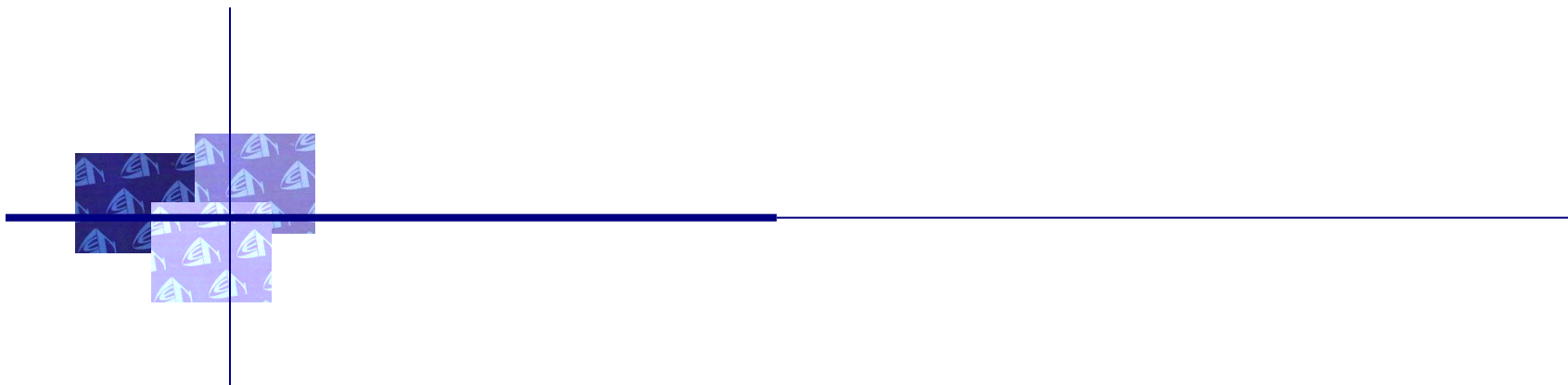
Jakie niezbędne warunki muszą być spełnione, aby udało się zrealizować zaplanowane działania?

- **Dyrektor:**
- Zaangażowanie
- częsty monitoring
- dostrzeganie wysiłku nauczycieli i uczniów
- otwarcie na zmiany i współpracę
- zaufanie do nauczycieli
- przekazywanie rzetelnej informacji zwrotnej
- wspieranie dobrym słowem
- godna obrona w razie porażki

Jakie niezbędne warunki muszą być spełnione, aby udało się zrealizować zaplanowane działania?

Rodzice:

- akceptacja i zrozumienie dla działań
- znajomość zasad realizacji działań i oczekiwań nauczycieli
- wspieranie własnych dzieci i szkoły
- częsty kontakt ze szkołą – zainteresowanie realizacją i efektami
- niekrytykowanie działań
- Współodpowiedzialność
- wnoszenie własnych pomysłów
- określenie możliwości pomocy nauczycielom

Dziękuję za uwagę
i życzę powodzenia